

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان
معاونت آموزشی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه

فرم طراحی برنامه درسی

همکار محترم
از آنجا که طراحی برنامه درسی به عنوان یکی از ابزارهای اصلی فعالیت مدرسین مطرح می باشد و در همه دانشگاهها و مراکز آموزشی به عنوان یک روش علمی و ضروری مورد استفاده قرار می گیرد ، لذا جهت پیش بینی سیر تدریس و توجه به اهداف آموزشی دانشجویان و ارتقاء مهارت جنابعالی و توسعه این مهارت ، تکمیل فرم طرح درس ضروری به نظر می رسد .

کمیته طرح درس

بخش اول :

۱ - مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی: فاطمه پاک راد

گروه آموزشی: سلامت جامعه

مرتبۀ دانشگاهی: استادیار

دانشکده: پرستاری و مامایی

مدرک تحصیلی: دکتری تخصصی

سابقه تدریس در دانشگاه به سال: یک سال

۲ - مشخصات درس

عنوان درس : پرستاری و بهداشت محیط

تعداد واحد : نظری: ۱ واحد

نوع درس :

نظری - عملی

دروس پیش نیاز برای این درس :

سال تحصیلی : ۱۴۰۱-۱۴۰۲ نیمسال اول نیمسال دوم ترم تابستانی

۲ - مشخصات فراگیران

رشته تحصیلی : پرستاری

مقطع: کارشناسی

تعداد فراگیران : ۶۷

* در صورتیکه بیش از یک مدرس درس فوق را تدریس می نمایند ، لطفاً تعداد واحد یا مجموع ساعاتی را که جنابعالی تدریس می فرمایید ، قید نمایید .

مدرس دوم: -

نام و نام خانوادگی : - دانشکده : -

گروه آموزشی : -

[1] Commented [d]: لطفاً نام درس را اصلاح نمایید

[1] RTCommented [p]: اصلاح شد

بخش دوم :

۱- اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان پرستاری با عوامل محیطی تأثیرگذار بر سلامت و روش مواجهه با آن

شرح درس:

زیربنای یک جامعه سالم رعایت اصول بهداشت محیط و شناخت عوامل موثر بر آن است. این درس به مفاهیم بهداشت محیط زیست و کار، امکان عمومی و مسکن، بهداشت مواد غذایی، بهداشت مراکز بهداشتی درمانی و سلامت در بلایای طبیعی و بحران ها می پردازد.

۲- برنامه زمان بندی درس:

دروس نظری:

ردیف	عنوان مبحث جلسه	اهداف کلی هر جلسه
۱	مفاهیم بهداشت محیط، اکوسیستم محیط و بحران محیط زیست	آشنایی با کلیات مفاهیم و اصطلاحات بهداشت محیط، اکوسیستم و بحران محیط زیست
۲	بهداشت آب و فاضلاب	آشنایی با بهداشت آب و فاضلاب
۳	بهداشت هوا، خاک، زباله و مواد زاید	آشنایی با بهداشت هوا، خاک، زباله و مواد زاید
۴	بهداشت مواد غذایی	آشنایی با بهداشت مواد غذایی
۵	بهداشت اماکن عمومی، مسکن و محیط بیمارستانها	آشنایی با بهداشت اماکن عمومی، مسکن و محیط بیمارستانها
۶	آلودگی صوتی، نوری، پرتوها و آسیبهای شیمیایی	آشنایی با آلودگی صوتی، نوری، پرتوها و آسیبهای شیمیایی
۷	بهداشت حرفه ای	آشنایی با بهداشت حرفه ای
۸	مدیریت بلایا	آشنایی با مدیریت بلایا

برنامه درسی جلسات:

"برنامه درسی جلسه ۱"

منابع درسی: کتاب اصول بهداشت محیط، دکتر حسن امیربیگی، انتشارات رفیع
 هدف کلی جلسه: آشنایی با مفاهیم بهداشت محیط، اکوسیستم محیط و بحران محیط زیست
 اهداف رفتاری پیش نیاز:
 نحوه ارزشیابی اهداف رفتاری پیش نیاز:

روش ارزشیابی	وظائف فراگیران	وسایل کمک آموزشی	روش تدریس	نوع حیطه	اهداف	ردیف
آغازین	حضور منظم و فعال در کلاس، پاسخ به سوالات برای جلسه آتی نقشهای پرستار در حیطه های بهداشت محیط توسط دانشجویان ارائه شود	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پرزکتور	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث و گفتگو	شناختی (دانش)	رابطه بین محیط و سلامت و بیماریهای انسان را توضیح دهد	۱
				شناختی (تجزیه وتحلیل)	نقشهها و مهارتهای پرستارانی که در زمینه بهداشت محیط فعالیت می کنند را با سایر پرستاران مقایسه کند	۲
				شناختی (درک و فهم)	بحران محیط زیست را شرح دهد.	۳
				شناختی (دانش)	عوامل اصلی دگرگونی در نظام اکوسیستم را توضیح دهد.	۴

[2]Commented [d]: درک

[1]Commented [d]: هر دو بر یک معنی می باشد منظور در پلان ترم چه سوالاتی از این قسمت ارزش خواهد داد. لطفا در کل متن اصلاح گردد.

[16RV]Commented [p]: جلسه اول ارزشیابی آغازین انجام می شود تا سطح دانش فراگیران برآورد شود و سپس جلسات تدریس بر اساس آن بازنس می شود

[4]Commented [d]: به نظر برای یک جلسه کلیت می کند.

[14R]Commented [p]: این وظایف صرفا جهت دگرگونی دانشجویان در فرایند تدریس است و دانشجویان متروار مطالبی را که مطالعه کرده اند را به صورت گروهی بیان می کنند

"برنامه درسی جلسه ۲"

منابع درسی: کتاب اصول بهداشت محیط، دکتر حسن امیربیگی، انتشارات رفیع

هدف کلی جلسه: آشنایی با بهداشت آب و فاضلاب

اهداف رفتاری پیش نیاز:

نحوه ارزشیابی اهداف رفتاری پیش نیاز:

روش ارزشیابی	وظائف فراگیران	وسایل کمک آموزشی	روش تدریس	نوع حیطة	اهداف	ردیف
مرحله ای یا تکوینی (پرسش و پاسخ کلاسی)	حضور منظم و فعال در کلاس، پاسخ به سوالات	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پرزکتور	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث و گفتگو	شناختی (دانش)	خواص مختلف آب را شرح دهد.	۱
				شناختی (دانش)	سختی آب را تعریف کرده و معایب آن را توضیح دهد.	۲
				شناختی (درک و فهم)	مشکلات ناشی از دفع غیر بهداشتی فاضلاب را بیان کند.	۳

[۸Commented [d]: موارد مشترک مچ کردو

[۹Commented [p]: اصلاح شد

[۱۰Commented [d]: هر دو بیک معنی می باشد منظور در بیان ترم چه سوالاتی از

این قسمت ارزش خواهد داد.

[۱۱Commented [p]: ارزشیابی تکوینی شامل پرسش و پاسخ کلاسی است که هم

مشارکت دانشجوین ارزیابی می شود و هم سطح دانش آنها

"برنامه درسی جلسه ۳"

منابع درسی: کتاب اصول بهداشت محیط، دکتر حسن امیربیگی، انتشارات رفیع

هدف کلی جلسه: آشنایی با بهداشت هوا، خاک، زباله و مواد زاید

اهداف رفتاری پیش نیاز:

نحوه ارزشیابی اهداف رفتاری پیش نیاز:

روش ارزشیابی	وظائف فراگیران	وسائل کمک آموزشی	روش تدریس	نوع حیطه	اهداف	ردیف
مرحله ای یا تکوینی (پرسش و پاسخ کلاسی)	حضور منظم و فعال در کلاس، پاسخ به سوالات	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پرژکتور	سخنرانی، و بحث و گفتگو	شناختی (دانش)	اهمیت آلودگی هوا را شرح دهد.	۱
					شاخصهای تعیین آلودگی هوا را نام ببرد	۲
					اهمیت دفع بهداشتی زباله را شرح دهد	۳

"برنامه درسی جلسه ۴"

منابع درسی: کتاب اصول بهداشت محیط، دکتر حسن امیربیگی، انتشارات رفیع

هدف کلی جلسه: آشنایی با بهداشت مواد غذایی

اهداف رفتاری پیش نیاز:

نحوه ارزشیابی اهداف رفتاری پیش نیاز:

روش ارزشیابی	وظائف فراگیران	وسائل کمک آموزشی	روش تدریس	نوع حیطة	اهداف	ردیف
مرحله ای یا تکوینی (پرسش و پاسخ کلاسی)	حضور منظم و فعال در کلاس، پاسخ به سوالات، شرکت در بحثها دانشجویان گروهها در خصوص تقلبات در انواع مواد غذایی مطالعه کتابخانه ای داشته باشند و مطالبی را ارائه دهند.	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پرژکتور	سخنرانی، و بحث و گفتگو	شناختی (دانش)	فساد مواد غذایی را تعریف کند	۱
				شناختی (دانش)	انواع بیماریهای ناشی از غذا را نام ببرد.	۲
				شناختی (درک و فهم)	آلودگی اولیه و ثانویه مواد غذایی را با ذکر مثال تعریف کند.	۳

"برنامه درسی جلسه ۵"

منابع درسی: کتاب اصول بهداشت محیط، دکتر حسن امیربیگی، انتشارات رفیع
 هدف کلی جلسه: آشنایی با بهداشت اماکن عمومی، مسکن و محیط بیمارستانها
 اهداف رفتاری پیش نیاز:
 نحوه ارزشیابی اهداف رفتاری پیش نیاز:

روش ارزشیابی	وظائف فراگیران	وسائل کمک آموزشی	روش تدریس	نوع حیطه	اهداف	ردیف
مرحله ای یا تکوینی (پرسش و پاسخ کلاسی)	حضور منظم و فعال در کلاس، پاسخ به سوالات، شرکت در بحثها	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پرژکتور	بحث گروهی، سخنرانی،	شناختی (دانش)	بهداشت مسکن و اماکن عمومی را تعریف کند.	۱
	دانشجویان در خصوص بهداشت کلاس درس و خوابگاه و نقش تیم کنترل عفونت بیمارستان مطالعه کتابخانه ای و میدانی داشته باشند و مطالبی را ارائه دهد				استانداردهای مسکن بهداشتی را لیست کند	۲
					روشهای کنترل بیمارستانی را شرح دهد.	۳

"برنامه درسی جلسه ۶"

منابع درسی: کتاب اصول بهداشت محیط، دکتر حسن امیربیگی، انتشارات رفیع
هدف کلی جلسه: آشنایی دانشجویان با آلودگی صوتی، نوری، پرتوها و آسیبهای شیمیایی
اهداف رفتاری پیش نیاز:
نحوه ارزشیابی اهداف رفتاری پیش نیاز:

روش ارزشیابی	وظائف فراگیران	وسائل کمک آموزشی	روش تدریس	نوع حیطه	اهداف	ردیف
مرحله ای یا تکوینی (پرسش و پاسخ کلاسی) مرحله ای یا تکوینی	حضور منظم و فعال در کلاس، پاسخ به سوالات، شرکت در بحثها	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پرزکتور	بحث گروهی، سخنرانی،	شناختی (دانش)	اثرات فیزیولوژیکی و پاتولوژیکی سر و صدا را بیان کند	۱
					راه کارهای مبارزه با سر و صدا را شرح دهد.	۲
					اهمیت آسیبهای شیمیایی را بیان کند.	۳

"برنامه درسی جلسه ۷"

منابع درسی: کتاب اصول بهداشت محیط، دکتر حسن امیربیگی، انتشارات رفیع

هدف کلی جلسه: آشنایی دانشجویان با بهداشت حرفه ای

اهداف رفتاری پیش نیاز:

نحوه ارزشیابی اهداف رفتاری پیش نیاز:

روش ارزشیابی	وظائف فراگیران	وسائل کمک آموزشی	روش تدریس	نوع حیطه	اهداف	ردیف
مرحله ای یا تکوینی (پرسش و پاسخ کلاسی)	حضور منظم و فعال در کلاس، پاسخ به سوالات، شرکت در بحثها دانشجویان گروهها در خصوص بیماریهای شغلی پرستاری مطالعه کتابخانه ای داشته باشند و مطلبی را ارائه دهند.	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پرژکتور	بحث گروهی، سخنرانی،	شناختی (دانش)	با استفاده از مدل اپیدمیولوژیک تأثیرات متقابل سلامتی - کار را توضیح دهد	۱
				شناختی (دانش)	ارگونومی را تعریف کند	۲
				شناختی (درک و فهم)	چند مورد از عوامل مربوط به میزبان که باعث افزایش خطر واکنش نامطلوب به مواد مضر موجود در محل کار می شود را ذکر کند	۳

"برنامه درسی جلسه ۸"

منابع درسی: کتاب اصول بهداشت محیط، دکتر حسن امیربیگی، انتشارات رفیع

هدف کلی جلسه: آشنایی دانشجویان با مدیریت بلایا

اهداف رفتاری پیش نیاز:

نحوه ارزشیابی اهداف رفتاری پیش نیاز:

روش ارزشیابی	وظائف فراگیران	وسائل کمک آموزشی	روش تدریس	نوع حیطة	اهداف	ردیف
مرحله ای یا تکوینی (پرسش و پاسخ کلاسی)	حضور منظم و فعال در کلاس، پاسخ به سوالات، شرکت در بحثها	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پرژکتور	بحث گروهی، سخنرانی،	شناختی (تجزیه و تحلیل)	در مورد انواع بلایا (طبیعی، ساخته دست بشر) بحث کند	۱
				شناختی (دانش)	چگونگی تأثیر بلایا بر مردم و جوامعشان را ارزیابی کند	۲
				شناختی (دانش)	نقش پرستار بهداشت در شرایط اضطراری را شرح دهد	۳

بخش سوم : ارزشیابی

الف - روش های امتیاز دهی فعالیتها

ردیف	فعالیت‌های مورد نظر در طول ترم	میزان امتیاز	درصد کل از امتیاز
۱	میزان مشارکت در بحث ها و طرح سوال	۱ نمره	۵٪
۲	حضور فعال در کلاس	۱ نمره	۵٪
۳	کوئیز	-	-
۴	امتحان عملی	-	-
۵	امتحان میان ترم	-	-
۶	امتحان پایان ترم (سوالات چهار گزینه ای و تشریحی)	۱۸ نمره	۹۰٪
	جمع		

[d]Commented [۱۲]: ارزشیابی تکوینی که اشاره کردیم می‌شود.

[p]Commented [۱۲]: پرسش و پاسخ کلاسی است که در نمره ردیف یک دو ماهیگر قرار است

[d]Commented [۱۴]: نحوه امتحان هم مشخص کرد

[p]Commented [۱۴]: اصلاح شد

ب - مراحل ارزشیابی

- در شروع ترم (ارزشیابی تشخیصی)

به منظور تشخیص معلومات و رفتار ورودی دانشجویان، سوالاتی مطرح می‌شود و هر کدام از دانشجویان که داوطلب پاسخگویی هستند به آنها اجازه صحبت داده می‌شود. بدین ترتیب به طور کلی اطلاعاتی در رابطه با سطح کلاس حاصل می‌شود.

- در طی ترم (ارزشیابی تکوینی)

در این نوع ارزشیابی معمولاً تحقق هدف‌های آموزشی و پرورشی یا تغییر رفتار دانشجویان، به تدریج و به مرور زمان امکان‌پذیر می‌شود، پرسش و پاسخ و شرکت در بحث‌های گروهی می‌تواند ارزشیابی در این زمینه انجام داد و هر گونه مشکل در روند یادگیری و برداشت نادرست دانشجویان را اصلاح و تصحیح کرد.

- در پایان ترم (ارزشیابی پایانی)

در این مرحله در نهایت آزمون پایان ترم انجام می‌شود که ۱۸ نمره پایانی را شامل می‌شود تا دانشجویان مروری کلی بر روی مطالب یادگرفته شده داشته باشند و معلومات آنان مورد ارزشیابی قرار گیرد.

ج - شیوه تجزیه و تحلیل نتایج ارزشیابی :

از مجموع سه روش ارزشیابی فوق، نمره نهایی دانشجو حاصل خواهد شد که در جدول امتیازدهی با جزئیات بیان شده است.

بخش چهارم :

پیشنهادات اصلاحی در بهبود برنامه درسی:

با توجه به اهمیت بهداشت محیط و آشنایی دانشجویان با عوامل خطر ساز در محیط پیرامونشان در این طرح درس مورد توجه ویژه قرار بگیرد.

رفرنسهای مرتبط با درس پرستاری و بهداشت محیط:

1- Marcia Stanhope, Jeanette Lancaster, Public Health Nursing : Population-Centered Health Care in the Community, 8th Edition

2- Elizabeth T. Anderson, Judith M. McFarlane. Community As Client: Application of the Nursing Process, last ed.

۳- مجلات معتبر داخلی و خارجی مرتبط

۴- ایلدرآبادی اسحاق. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱، ۲، ۳، نشر جامعه‌نگر، تهران، ۱۳۹۵.

۵- . جنت لنکستر و مارشیا استنهورپ. پرستار و بهداشت محیط. ترجمه: سیده وحیده حسینی. نشر جامعه‌نگر، تهران، ۱۳۹۵.

۶- حاتمی حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی، انتشارات ارجمند، تهران ۱۳۹۸.

قوانین کلاس درس:

- ۱- حضور به موقع در کلاس درس
- ۲- عدم خوردن و آشامیدن در کلاس درس
- ۳- ممنوعیت استفاده از تلفن همراه
- ۴- مشارکت در بحثهای کلاسی
- ۵- رعایت اخلاق و موازین کلاس درس و رفتار دانشجویی

زمان کلاس: دوشنبه ها ۱۸-۱۶، ۸ هفته دوم ترم

تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴

Commented [d16]: در نمره وی این رانجی رساند

Commented [p16R16]: توضیحاتی در متن داده شد اگر مناسب نبود بنویسید تا مجدد اصلاح کنم. ممنوم

Commented [d18]: لطفاً منابع بیشتری که در کوریکولوم درسی از طریق وزارت بهداشت اعلام شده را اشاره کنید. و تعداد کتاب بیشتر و با تاریخ روز باشد. زمان کلاس و تاریخ امتحان را هم اگر وجود دارد اشاره کنید. قوانین کلاس خود را نیز در اختیار بیاورید.

Commented [p18R19]: اصلاح شد

*****

واحد مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه (کمیته طرح درس) آمادگی مشارکت و همکاری با
اعضاء محترم هیئت علمی را در زمینه تنظیم و تجزیه و تحلیل برنامه درسی دارد . لذا در
صورت تمایل دعوت می نماییم که به واحد مطالعات و توسعه دانشگاه مراجعه نمایید .